

Масниця або Колодій – одне з найстаріших свят слов'янських народів, присвячене проходам зими й приходу весни. Справжня забава, яка зберегла свої традиції в наші дні з язичницької культури. Цей смачне і неймовірно ситне свято триває цілий тиждень, який передує настанню Великого посту. Сьогодні Масляна є одним з церковних свят і називається ще Мясопустним або Сирним тижнем.

Назва свята «Масляна» пов'язана з тим, що в тиждень перед Великим постом з раціону харчування виключалися м'ясні продукти, а ось молочні ще вживати було можна, як і традиційні складові для приготування млинців: молоко, яйця, масло, сметана. У народі це свято асоціюється зі смачними печеними млинцями та веселими гуляннями. Мета таких гамірних масових заходів полягала в тому, щоб розбудити весну від сну і прогнати геть зиму.

Масниця є перехідним святом, дата її святкування змінюється щороку й безпосередньо залежить від Великодня. Традиційно вона відзначається цілий тиждень напередодні Великоного посту.

Аби дізнатися, коли буде Масниця, необхідно від дати Великодня відняти 48 днів – цього дня розпочнеться Великий піст. Саме тиждень перед цією датою і є Масницею.

У 2021 році Великий піст у православних християн розпочинається 15 березня, тому перший день Масниці припадає на Міжнародний жіночий день. Таким чином, цього року масничний тиждень триватиме з 8 березня по 14 березня.

Історія свята Масниці

за

покровителя скотарства й землеробства.

Хоч церква додала це свято до свого календаря й наповнила його новими ідеями, проте воно й дотепер зберегло низку ритуалів та обрядів. Так, у християнській традиції масничний тиждень вважається останнім етапом підготовки до Великоного посту.

У стародавні часи масничний тиждень називали Сирного седмицею. Впродовж цього часу дозволялося їсти сир і масло, молоко та яйця. М'ясо ж було під суворою заборонаю. Нині ж це дуже веселе й ситне народне свято.

Масниця – стародавнє свято, що збереглося у слов'ян із язичницьких часів, коли звичаї грали важливу роль у житті кожної людини. Від самого початку її святкування було пов'язано, за однією версією, з прославлянням бога сонця Ярила, іншою, – на честь бога Велеса,

Традиції святкування

Кожен день Сиропусту мав свою назву та певні традиційні обряди. **Понеділок** – «зустріч». Цього дня робили крижані гірки. Наші предки вірили, що чим далі ідуть сани і чим гучніший сміх над крижаною горою, тим кращим буде врожай. **Вівторок** – «загравання». Цього дня організовували веселі грици та пригощали за розвагу млинцями. **Середа** – «ласунка». Цього дня кожна господиня готувала безліч смаколиків, накривала багатий стіл, основною стравою якого були, звісно ж, млинці. **Четвер** – «розгуляй». З цього дня починались гучні та веселі гуляння й забави з вечора й до світанку: танці, співи. **П'ятниця** – «тещині вечори». Цього дня зяті запрошували тещу у гості та пригощали їх млинцями. **Субота** – «посиденьки зовиці». Цього дня молода невістка приймала в гостях рідних та близьких. **Неділя** – «прощена неділя». За народною (та й релігійною) традицією у цей день потрібно було вибачитись перед близькими та рідними та попросити пробачення, щоб увійти в Піст духовно чистим. З понеділка веселощі припинялись – починався Великодній піст.

Прикмети на Масницю

Традиційною стравою на Масницю звісно ж були млинці. З ними пов'язували безліч традицій, приказок та прислів'їв. Зокрема, вважалося, що в день потрібно з'їсти стільки млинців, скільки разів пєс махне хвостом, а ворона прокаркає. А ще якщо млинці вдавались пишними та гарно пеклись, то рік буде гарним та благополучним, а от глевкі млинці, що й пеклись погано – провіщали невдачі та проблеми. Висока гірка млинців – до гарного врожаю та заможності, низька – сирє літо та неврожай. Також були прикмети, що стосувались

розваг на Масницю: чим далі злетить, гойдаючись на гойдалиці, тим щасливішим буде; якщо з'їдеш з гірки далі, ніж сусід, то й врожай матимеш кращий. Прогнозували по Масляній і

погоду на літо: якщо холодно, літо буде теплим та не посушливим, а як йде дощ – осінь буде багатю на гриби. Перший млинець, спечений цього тижня, призначався для поминання покійних. Інколи його віддавали жebraкам, щоб

вони пом'янули покійних рідних. Окрім млинців зі сметаною на святковому столі також були вареники з сиром, гречаники тощо.

Бабський тиждень

А ще Масляний тиждень називали Бабським або Колодієм. Протягом цього тижня чоловікам належало в усьому слухати жінку та виконувати її накази й забаганки. У понеділок молодиці (заміжні жінки) збирались у шинку, сповивали колодку й святкували її «народження». У вівторок колодку «хрестили», в середу – справляли «похрестини», у четвер – колодка «помирала», а в п'ятницю її «хоронили». У суботу жінки в шинку «оплакували» колодку, а в неділю колодку «волочили».

Здавна в останній день Бабського тижня припадав звичай в'язання колодки. В'язали її молодиці доноги хлопцям та дівчатам, як покарання за те, що за період між Масницями не взяли шлюб (у деяких регіонах півдня та сходу колодку прив'язували й батькам – як знак того, що вони не одружили своїх дітей, а особливо тим батькам, що відмовили сватам та нареченому). Відкупались від колодки грішми або пригощанням. На Поділлі хлопці пригощали

дівчат напоями та солодощами – «купували колодку», «запивали колодку», а потім наймали музик для танців. У знак вдячності дівчина вишивала перқалеву хустинку з ініціалами обранця, приқрашала квітами та разом з кількома писанками дарувала обранцю на Велиқдень – «повертала колодку» (і цим висловлювала симпатію та згоду на залицяння). Дівчата також могли в'язати колодки, але тільки парубкам і не до ноги, а на ліву руку. Дівочу колодку оздоблювали яскравими стрічками та паперовими квітами. Відкуплялись хлопці від колодки солодощами, грішми або подарунками: намиста, стрічки, шовкові хустки.

Народні приқмети та повір'я на Масницю

Мороз на Масляну – до теплого літа і гарного врожаю.

Якщо перед Масляною вдарили морози – літо буде холодним і дощовим.

Якщо неділя перед масничним тиқнем видалася похмурою й дощовою - навесні буде великий врожай грибів.

Якщо в останній день Сирного тиқня погана погода, значить всю весну буде ясно й тепло.

Багато бурульок на дахах на Масницю – майбутній рік буде врожайним і успішним для нових починань.

Чим більше млинців на столі, тим більше буде сонячних днів у році.

Якщо млинці на Масляну виходять пишними і добре печуться, то рік буде благополучним.

Якщо млинці виходять дуже тонкими, товстими або безформними – це прогнозує проблеми і невдачі.

Якщо млинець пристав до сковорідки, то в найближчий рік дівчині заміжжя не бачити.

Якщо дівчина зустріла на Масляну напідпитку чоловіка – скоро вона і судженого свого зустріне.

Якщо перший спечений дівчиною млинець виходив рівним і золотим, легко перевертався на сковорідці, то це до щасливого й швидкого заміжжя.

Якщо на Масляну прийшли несподівані гості, то вони принесуть у ваш дім щастя та удачу.

Смачної Масляної!